

**HUMANITY IN
ACTION**

DENMARK

ÅRSRAPPORT 2013

Humanity in Action Danmark

Farvergade 27

1463 København K

www.humanityinaction.dk

Dansk registreret forening siden 2003

CVR nr. 2754 2034

BESTYRELSEN 2013

Anders Jerichow, formand
Eva Maria Lassen, næstforkvinde
Peter Christgau
Søren Pind
Tyge Lehmann
Isabella M. Smith
Yildiz Akdogan
Eva Truelsen
Cecilie Bjerre, forkvinde for SFA

REPRÆSENTANTSKABET 2013

Peter Brandes, Jonas Christoffersen, Henrik Dahl,
Olga Ege, Ulrik Federspiel, Morten Kjærum, Mikkel
Landsdorf, Steen Langebæk, Pui Ling Lau, Birgit
Lindsnæs, Per Magid, Bent Melchior, Nina Melchior,
Ida Nicolaisen, Esther Nørregaard-Nielsen, Helle
Pors-dam, Hassan Preisler, Herbert Pundik, Uffe
Stormgaard, Lise Svanholm, Frederik Thuesen,
Christian Wegener, Julia Winding, Cecilie Felicia
Stokholm Banke, Ulla Bisgaard og Peter Brückner.

SEKRETARIATET 2013

Magnus Meyer Harrison, sekretariatsleder
Emilie Bang-Jensen, projektleder
Michelle Jensen, praktikant forår
Jessica Martin, praktikant forår
Mette Kylsø, praktikant efterår
Mathias Veis, praktikant efterår

SFA BESTYRELSEN 2013

Cecilie Bjerre, forkvinde
Johan Juul Jensen, næstformand
Anne Katrine Ebbesen, kasserer
Alexander Andersson
Alice Minor
Ane Larsen
Benedicte Eichen
Josephine Svensson
Laura Vestergaard-Andersen
Marc Falcon
Michelle Jensen
Morten V. Nielsen
Roqaya Dhaif

ÅRSRAPPORTEN 2013

Redaktion: Emilie Bang-Jensen
Billeder: Anne Katrine Ebbesen,
Emilie Bang-Jensen, Michelle Jensen
Layout og design: Emilie Bang-Jensen

INHOLDSFORTEGNELSE

- 5 **LEDELSENS BERETNING**
  - 7 **SENIOR FELLOWS ASSOCIATION**
  - 8 **HOVEDAKTIVITER**
  - 9   AUSCHWITZDAG: FLUGT OG FOLKEDRAB
  - 10   DANIDA-PROJEKT: GANG I DE UNGE
  - 12   SOMMERAKADEMIET 2013: FRIHED OG LIGHED
  - 14   INTERNATIONAL KONFERENCE I WARSZAWA
  - 15 **OKTOBER '43**
  - 16   INTERNATIONAL KONFERENCE: CIVIL SOCIETY: REACTIONS TO THE HOLOCAUST
  - 17   UDGIVELSER: KILDESAMLING OG ANTOLOGI
  - 18   SÆRFORESTILLING: DET KONGELIGE TEATER
  - 19   UDSTILLING: RESISTANCE AND RESCUE IN DENMARK
  - 20   LÆRERSEMINAR: HOLOCAUST OG DET PERSONLIGE ANSVAR
  - 21   UNDERVISNINGSPORTAL: OKTOBER1943.DK
  - 22   TAK FOR STØTTEN
  - 23 **NY HJEMMESIDE: HUMANITYINACTION.DK**
  - 23 **BLIV MEDLEM AF HUMANITY IN ACTION DANMARK**
  - 24 **TAK FOR STØTTEN I 2013**
-

LEDELSENS BERETNING

Af Magnus Harrison
Sekretariatsleder

2013 blev et helt fantastisk år for Humanity In Action (HIA DK) med mange aktiviteter og projekter, en styrket dansk Senior Fellow Association og endnu et akademisk og praktisk solidt Sommerakademi med fokus på frihed og lighed.

Til dette års generalforsamling måtte HIA DK desværre sige farvel til bestyrelsesmedlem og Senior Fellow Rasmus Grue. Til gengæld har den styrkede Senior Fellows Association nedsat en ny stor bestyrelse, der allerede har arrangeret mange interessante debatmøder og morgenmøder. Engagementet i Senior Fellow Association er et vidnesbyrd om en organisation, der er i en rigtig god udvikling og hvis netværk er dynamisk og levende.

Sommerakademi i friheden og lighedens tegn.

Sommerakademiet er kerneaktiviteten i Humanity in Actions virke. Det er her, idéer formes, debatter finder sted, netværk opstår og fundamentet for et langvarigt engagement i HIA skabes. HIA DK's Sommerakademi havde for tredje gang et overordnet tema. I år var temaet forholdet mellem frihed og lighed. Dagene blev delt op i forskellige samfundsdebatter og problemspørgsmål, såsom hvorvidt ligheden i Danmark begrænser friheden, og hvordan politiske og frihedsrettigheder spiller sammen med kulturelle, sociale og økonomiske rettigheder. Betydningen af den måde, den danske stat og civilsamfund har udviklet sig, blev diskuteret i forhold til lige adgang og muligheder. På grund af årets tema blev der også tid til helt nye emner, nemlig den nye offentlighedslov, social innovation og social kapital i Danmark, samt globale politiske og civilsamfundssorienteret tendenser.

HIA markerer Oktober '43

I 2013 markerede HIA DK 70-året for redningen af størstedelen af de danske jøder under anden verdenskrig. Denne markering blev iværksat allerede fra årets begyndelse i anledning af Auschwitzdag, hvor HIA DK afholdte et seminar for gymnasieelever, der fik hørt personlige flugthistorierne fra flygtninge fra 2. Verdenskrig og folkedrabet i Bosnien Herzegovina og Rwanda.

I efteråret udgav HIA DK en kildesamling "Oktober '43" og en antologi "Civilsamfundets Reaktion på Holocaust". Derudover afholdte HIA DK et succesfuldt seminar for undervisere og en unik og storslået international konference, hvor forskere, debattører og forfattere fra hele verden diskuterede det internationale og europæiske civilsamfunds reaktion på Holocaust. HIA DK var også drivkraften bag en offentlig markering i det Kongelige Teater den 2. oktober, hvor Statsminister Helle Thorning-Schmidt bød velkommen og publikum oplevede en perlerække af digtoplæsninger, sange og klassisk musik.

Gang i de Unge

En begivenhed, der satte afgørende præg på 2013, var HIA DK's Danida-bevilligede projekt "Gang i de Unge". Under dette projekt samlede HIA DK i slutningen af august og starten af september unge fra Egypten, Sierra Leone og Afghanistan i Danmark for at diskutere, hvordan unge i konfliktområder kan

indgå i konfliktmægling samt bidrage til en positiv udvikling. Under projektet besøgte de unge forskellige skoler rundt om i landet og debatterede også med danske unge om, hvordan de kan være aktive medborgere og forandringsagenter. Projektet blev afsluttet med en konference arrangeret i partnerskab med Dansk Udenrigspolitiske Selskab. På konferencen talte blandt andre Ellen Margrethe Løj og tidl. udviklingsminister Christian Friis Bach.

Humanity in Action Danmark vil i 2014 fortsætte denne gode udvikling og bidrage til at uddanne og engagere unge forandringsagenter, der vil sætte menneskerettigheder og minoriteter på dagsordenen i deres karrierer og i den frivillige sektor.

Vi vil gerne takke alle i Humanity in Actions netværk, der har bidraget til den positive udvikling. Der skal lyde en særlig tak til de fonde, der støtter os og gør det muligt at blive ved med at udføre et gennemtestet koncept – Sommerakademiet – som er HIA DK's kerneaktivitet. Vi takker også de fonde, der var med til at støtte Oktober '43-markeringen, som var et ekstraordinær projekt. Der skal også lyde en tak til de mange partnere, som HIA DK har arbejdet sammen med i 2013, heriblandt de mange talere, der gør Sommerakademiet muligt. Endelig skal der lyde en stor tak til repræsentantskabet og bestyrelsen.

SENIOR FELLOW ASSOCIATION

Af Cecilie Bjerre
Forkvinde, SFA

HIA's Senior Fellow Association (SFA) i Danmark er et netværk, der giver Senior Fellows mulighed for at engagere sig i aktiviteter samt udveksle ideer og erfaringer med hinanden efter Sommerakademiets afslutning. Dette sker i tæt samarbejde med HIA DK's sekretariat og bestyrelse. Netværket har sin egen bestyrelse bestående af Senior Fellows fra forskellige årgange. SFA bestyrelsen og netværkets medlemmer giver sekretariatet en hjælpende hånd, når der skal organiseres større events, og tager aktivt del i rekrutteringsprocessen op til Sommerakademiet og i organiseringen af sociale aktiviteter under programmet. Derudover arrangerer SFA's bestyrelse debatter, foredrag, workshops og andre aktiviteter, der giver netværket mulighed for inspiration, handling og hygge.

Aktiviteter 2013

SFA bestyrelsen tog hul på det nye år med en workshop faciliteret af Pia Deleuran efterfulgt af en nytårsfest for Senior Fellows. Den nye SFA bestyrelse blev valgt til generalforsamlingen i slutningen af august, som blev afsluttet med en sommerfest. Den nye bestyrelse har genindført nyhedsbrevet, hvor man kan læse om, hvad der sker i SFA, nye action projects og interviews med Senior Fellows. Der er blevet afholdt en del sociale arrangementer for Senior Fellows - her kan nævnes fyraftensøl på café Retro (nu flyttet til Café Nutid), fællesmiddag, og vores julearrangement med Helle Porsdam. Det sidstnævnte havde dog også et fagligt indhold, da Helle Porsdam fortalte om sin seneste forskning om ophavsret og menneskerettigheder.

I løbet af året er der blevet afholdt morgenmads-møder og fyraftensarrangementer med bl.a. Projekt Udenfor og Julia Winding. SFA har indgået et samarbejde med Café Nutid, som i december lagde lokaler til to filmfremvisninger af to kortfilm sponsoreret af Danida, "Dødens skørt" og "En sang om frihed", efterfulgt af en debat med de to instruktører. Dette samarbejde fortsætter i det nye år. Sidst men ikke mindst er SFA bestyrelsen involveret i rekrutteringen og senere udvælgelsen af nye Fellows til Sommerakademiet 2014.

Kommende aktiviteter

HIA SFA bestyrelsen vil vanen tro invitere alle Senior Fellows til nytårsfrokost i slutningen af januar måned. Derudover vil der i februar måned være endnu en filmfremvisning på Café Nutid. Resultaterne fra spørgeskemaet i forhold til SFA's udbud af arrangementer vil blive udsendt i det nye år.

HOVEDAKTIVITETER >>

AUSCHWITZDAG
FLUGT OG FOLKEDRAB

DANIDA-PROJEKT
GANG I DE UNGE

SOMMERAKADEMIET 2013
FRIHED OG LIGHED

INTERNATIONAL KONFERENCE I WARSZAWA

AUSCHWITZDAG

FLUGT OG FOLKEDRAB

Af Anne Katrine Ebbensen
Senior Fellow 2013, praktikant efterår 2012

På Auschwitz-dagen mindes hele verden de allerværste konsekvenser af et folkedrab, der ændrede verden. Men flugt og folkedrab foregår stadigvæk rundt omkring i verden, og derfor er det vigtigt at undersøge, diskutere og debattere hvorfor det sker, og hvad civilsamfundet kan gøre for at forebygge og stoppe konflikt.

Humanity in Action Danmark markerede Auschwitz-dagen i år med et debatseminar om flugt og folkedrab, hvor tre talere - dansk-jødisk flygtning Bent Melchior, Aldin Lemes fra Bosnien og Angelique Umugwaneza fra Rwanda - fortalte om deres flugtoplevelser, og deres historier greb og rørte publikummet. Debatseminaret var rettet mod unge og det var primært gymnasieelever, der deltog, og var med til at gøre den efterfølgende debat levende og nutidsrelevant. Humanity in Action Danmarks formand Anders Jerichow var moderator og sørgede for, at der var livlig interaktion mellem talerne og publikum. Det blev en positiv og lærerig oplevelse for gymnasieeleverne - så meget, så nogle af dem skrev til os efterfølgende om deres oplevelse. En elev fra Ørestad Gymnasium skrev:

Det var en fantastisk oplevelse da i lod os deltage i dette foredrag. Det var utrolig følelsesladet at høre de forskellige historier og høre de forfærdelige hændelser. Til gengæld gav det et helt nyt syn på verden. Det var forfærdeligt at finde ud af hvad der egentlig sker for flygtninge i dag, men fantastisk nu at have

den viden. Man fik åbnet øjnene for den realitet som medierne skjuler. Det var utrolig modigt af dem at stille op og åbne deres livshistorier for os og det var virkelig fedt at man kunne stille spørgsmål til sidst. Jeg ville ønske at alle fik muligheden for at vide hvad der egentlig sker for mennesker i dag. Dette foredrag gav et helt nyt menneskesyn.

En anden elev kommenterede:

Jeg blev meget påvirket og snakkede med mange om det efter. Jeg blev rørt af alle tre historier, men historien fra Bosnien og Rwanda havde jeg ikke hørt om før, så det var ny viden. At kigge på dem og se dem fortælle og se de blev rørt, rørte mig.

Debatseminaret blev afholdt i Stanleys Gaard for fuldt hus. Med de hjerteskerende men fantastiske fortællinger, og med 75 aktivt lyttende deltagere, blev dette arrangement et fantastisk eksempel på, hvor vigtigt det er, at debatten om flugt og folkedrab fortsætter hvert år, for hver ny generation.

DANIDA-PROJEKT GANG I DE UNGE

Af Mette Kylsø
Praktikant efterår 2013

Humanity in Action Danmark arrangerede i slutningen af august tidlig september et uddannelsesprojekt, hvor fire menneskerettighedsaktivister fra henholdsvis Sierra Leone, Afghanistan og Egypten drog på en Danmarksturné for at besøge gymnasier, højskoler og efterskoler. Projektet, som var støttet af Danidas Oplysningsbevilling, sluttede med en international konference i København med fokus på unge i konfliktområder, og blev afholdt i partnerskab med Dansk Udenrigspolitisk Selskab.

Uddannelsesprojektet *Gang i de Unge* tog udgangspunkt i de fire menneskerettighedsaktivisters syn på deres rolle i et samfund, der er og har været præget af store konflikter. De er alle aktive i deres respektive hjemlande og kæmper for at hjælpe og oplyse folk i spørgsmål om demokrati og menneskerettigheder. Samar Ibraheem Hussein Elhussiney fra Egypten var for en stund væk fra et land, hvor folket går igennem hårde kampe for et demokratisk samfund. Mohammad Ilias Alami fra Afghanistan er journalist og er dybt engageret i at skabe sikre vilkår for landets journalister i kampen for ytringsfrihed. Mohamed Peugeot Rogers og Huratu N. George fra Sierra Leone er begge en del af organisationen Play31 og kæmper en daglig kamp for at oplyse lokale samfund, og især piger og unge kvinder, om deres rettigheder.

På deres tur rundt på de danske uddannelsesinsti-

tutioner blev der livligt diskuteret emner som aktivt medborgerskab, uddannelse og ytringsfrihed med de danske studerende. Formålet med besøgene var at bringe unge sammen og diskutere, hvilken rolle de spiller i deres eget samfund. Gennem forskellige workshops fik både unge og voksne mulighed for at få et indblik i forhold, der umiddelbart ligger langt fra de danske, og stille spørgsmål til menneskerettighedsaktivisterne om, hvordan man kan bidrage positivt til samfundsudviklingen. De fire aktivister blev gennem programmet også introduceret til danske forhold og projekter. HIA DK havde undervejs i uddannelsesprojektet arrangeret møder med Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS), International Media Service (IMS), Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF) og udviklingsorganisationen IBIS. Her indgik aktivister og eksperter en dialog omkring udvikling og udfordringer i relation til menneskerettigheder, lovgivninger og konfliktfyldte samfund.

HiA visited our college yesterday, and it was an eye-opener. We learned how to see societies in it's proper meaning, and how can you support it. I doesn't matter if you live in Denmark, as me, or in Africa, there are always opportunities to support your society. It doesn't matter how, just do it!
- Christian, high school student

Uddannelsesprojektet mundede ud i en international konference *Youth in Conflict – looking beyond 2015*, som blev afholdt på Dansk Design Museum i København. På konferencen var der flere forskellige talere, som gav deres bud på unges rolle i konfliktfyldte samfund: Christian Friis Bach, daværende Udviklingsminister; Ellen Margrethe Løj, tidligere FN-ambassadør og nu formand for Plan International; Elin Martinez fra Red Barnet UK, og Nancy Lublin, grundlægger af organisationen Dosomehing.org.

På baggrund af FN's otte udviklingsmål, de såkaldte 2015-mål, var der efterfølgende en spændende paneldebat med en del af oplægsholderne og to af de besøgende menneskerettighedsaktivister, hvor der blev stillet skarpt på, hvilke udfordringer verdenssamfundet står over for i et udviklingsperspektiv. Her stod det klart, at uddannelse er et af de midler, der er anset som det vigtigste i kampen mod fattigdom og ulighed.

Projektet var støttet af Danidas Oplysningsbevilling og arrangeret i samarbejde med Crossing Borders, Dansk Udenrigspolitisk Selskab, International Media Support, Mariager Højskole og Play31.

Med støtte fra Danidas Oplysningsbevilling

SOMMERAKADEMIET 2013

FRIHED OG LIGHED

Af Emilie Bang-Jensen
Projektleder

Temaer og talere

Humanity in Actions danske Sommerakademi havde i år temaet "Frihed og lighed: En kamp i det 21. Århundrede?" I de seneste års krisetider er netop disse to begreber blevet heftigt diskuteret, og med denne diskussion som hovedemne havde hver dag på Sommerakademiet sit eget tema, hvor der blev diskuteret den danske velfærdsstat og dens udfordringer, begrænsninger og succeser, samt problematikker omkring lighed og frihed på et mere globalt plan. Der var også tid til temadage om asyl og migration, begrænsninger af frihed og lighed i det danske samfund i forhold til køn, etniske og religiøse minoriteter, og en dag om flugten af de danske jøder til Sverige – en begivenheden, som HIA DK i 2013 markerede 70-året for.

Sommerakademiet var igen i år så privilegeret at have besøg af diverse spændende og vidende personligheder så som Jesper Tynell, Morten Kjærum, Søren Pind, Bo Lidegaard, Bjørn Elmquist, Yildiz Akdogan, Cecilie Stokholm Banke, Arnold de Fine Skibsted, Eva Smith, Eva Maria Lassen, Adrian Hughes, Susanne Møller, Dorte Smed, Jens Vedsted-Hansen, Stig Jensen, Søren Hviid Pedersen, Helene Horsbrugh, Ida Nicholaisen og Stephen A. Cristina, samt mange flere.

Ude i den virkelige verden...

I år besøgte HIA DK's Sommerakademi Center Vipperød, som er et asylcenter for uledsaget unge. Her brugte Fellowsne en aften på at spille bold sammen med centerets unge og høre om centeret og dets daglige trivsel. Der blev skabt en fantastisk kontakt mellem Fellowsne og de unge på centeret, og det viste sig en rigtig god måde at komme tættere på

livet af det danske asylsystem.

De forskellige temadage gav også Fellowsne mulighed for at besøge diverse organisationer, der arbejder konkret med sociale problematikker rundt omkring i Danmark, så som Gam3, Center LivaRehab, Projekt Udenfor, Indvandrekvindecentret, CePI, Transvestitforeningen i Danmark, Sabaah, Børnehaven Jordkloden og LGBT.

Når programmet ikke rykkede ud til diverse NGO'er og organisationer, foregik det hos Danish Institute for Study Abroad (DIS) på Nørregade. Her fik HIA DK adgang til gode faciliteter og et helt nyt netværk af internationale personligheder, mens undervisnings- og administrationspersonalet hos DIS benyttede sig af lejligheden til at kigge forbi til et par af Sommerakademiets forelæsninger.

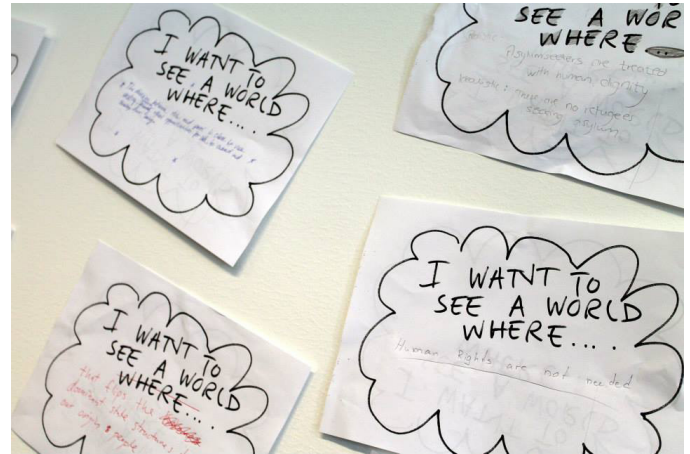
Fellows og deres fremtidige projekter

I år havde Sommerakademiet en fantastisk gruppe studerende med henholdsvis 10 Fellows fra Danmark, 9 fra USA, 3 fra Tyrkiet og 2 fra Bosnien. Alle

var meget internationalt orienterede, hvilket skabte en stærk og inkluderende dynamik med plads til diskussion og forskellighed. Denne dynamik blev især fremhævet under Sommerakademiets indledende Betzavta Workshop faciliteret af Tali Padan. Her blev Fellowsnes gruppedynamikker for alvor udstillet og udfordret, og dette skabte en god grobund for deres samarbejde under resten Sommerakademiet.

Feedbacken fra de studerende har været overordentlig positiv. Programmet i København har udfordret dem til at tænke anderledes og inspireret dem til aktivt at tage del i deres samfund. Der har været en fantastisk interkulturel dialog Fellowsne imellem, også ud over Sommerakademiets rammer til diverse sociale arrangementer, heriblandt grundlovsdag hjemme hos formand Anders Jerichow, grill i Nørrebroparken, og fejring af Skt. Hans Aften sammen med Senior Fellows Association på Amager Strand. De mange site visits på programmet var utroligt populære, og Fellowsne var alle enige om, at flere af sådanne indslag ville gavne programmet. Generelt efterlyste de i deres evalueringer af Sommerakademiet flere praktiske indslag og oplæg fra folk "i felten", som kan være med til at inspirere til, hvordan man selv kan gribe sociale problemer an i praksis.

Det er netop denne fokus på praksis, som Humanity in Action lægger særlig vægt på. Derfor forventes alle Humanity in Action Senior Fellows at lave et Action Project efter afslutningen på Sommerakademiet. Dette forberedte det danske program Fellowsne til ved at lade dem planlægge et hypotetisk Action Project om et selvvalgt emne i det danske samfund. Det blev til mange kreative projekter, så som en alternativ sightseeing-tour i København med mangfoldighed og minoriteter i fokus, et undervisningsstilbud om menneskerettigheder og mangfoldighed rettet mod folkeskoleelever, en debatklub rettet mod unge af anden etnisk baggrund end dansk, et "buddy"-projekt danskere og danskere af anden etnisk baggrund end dansk imellem, og et diskussionsforum i form af en væg i det offentlige rum med mulighed for inputs fra alle forbigående. Disse Action Projects var en stor inspiration til de fremtidige Senior Fellow Action Projects.

INTERNATIONAL KONFERENCE I WARZSAWA

Af Sanda Huskovic
Senior Fellow 2013

Sommerakademiet 2013 kulminerede i en stor international konference i Warszawa, Polen, hvor deltagerne fra Danmark mødte de øvrige Fellows og Senior Fellows fra Humanity In Action i Polen, Bosnien, Frankrig, Tyskland, Holland og USA.

Konferencen blev afholdt under passende omgivelser, nemlig i det nyåbnede historiske museum for polske jøder. Omdrejningspunktet for årets konference var den politiske, sociale og historiske udvikling i Polen, samt dens betydning for nutiden.

Konferencen i Warszawa gik på mange måder op i en højere enhed og var absolut overvældende. På bare tre dage fik man lov til at hilse på hundredevis af nye ansigter, som alle brænder for promovning af menneskerettigheder, mangfoldighed og ønsket om aktivt medborgerskab i deres respektive lokalsamfund. Man fik ydermere muligheden for at udvide sit netværk markant, stifte nye venskaber, opleve en række inspirerende nøgletalere som fx Konstanty Gebert og Pat Cox, deltage i workshops - men vigtigst af alt, debattere og blive inspireret af de øvrige Fellows og Senior Fellows.

Årets konference i Warszawa inkluderede afslutningsvis besøg til mindestedet Treblinka og en rundvisning af Warszawa's gamle og nye bydel.

OKTOBER '43 >>

INTERNATIONAL KONFERENCE
CIVIL SOCIETY: REACTIONS TO THE HOLOCAUST

UDGIVELSER
KILDESAMLING OG ANTOLOGI

SÆRFORESTILLING PÅ DET KONGELIGE TEATER

UDSTILLING
RESISTANCE AND RESCUE IN DENMARK

LÆRERSEMINAR
HOLOCAUST OG DET PERSONLIGE ANSVAR

UNDERVISNINGSMATERIALE
OKTOBER1943.DK

INTERNATIONAL KONFERENCE CIVIL SOCIETY: REACTIONS TO THE HOLOCAUST

Af Anders Jerichow
Formand

Natten mellem den 1. og 2. oktober 2013 var det 70 år siden, at den nazistiske besættelsesmagt i Danmark forsøgte at arrestere de danske jøder for at deportere dem til KZ-lejren Theresienstadt. Dette mørke kapitel i dansk historie blev i stor udstrækning forvandlet til en stjernestund, da det lykkedes danske landsmænd - naboer, venner, arbejdskammerater, folk fra modstandsbevægelsen, læger, hospitaler, præster, fiskere - ja, et bredt udsnit af den danske befolkning - at hjælpe jøder i ly og videre til Sverige. Et lille mindretal på 471 danske jøder blev dog tilbageholdt og sendt til Theresienstadt i Böhmen.

HIA DK afviklede fra 30. september til 2. oktober på den baggrund en international konference på Vilvorde Kursuscenter i Charlottenlund om civilsamfundets reaktion på Holocaust i en halv snes lande. En perlerække af internationale topforskere og skribenter—blandt andet Bob Moore, Ulrich Herbert og Konstanty Gebert - var inviteret til København for at tale ved konferencen, der også fik oplæg fra ambassadørerne fra Tyskland, Sverige og Israel, og

samlede hen ved 170 deltagere til to en halv dags engageret debat om personligt ansvar under stærkt belastende vilkår.

Hele konferencen flyttede en enkelt eftermiddag op til Gilleleje Kirke, hvor én flygtning til Sverige og én deporteret til Theresienstadt - Bent Melchior og Birgit Fischermann - fortalte om de dramatiske dage.

HIA DK påtog sig tilrettelæggelsen af konferencen som tovholder for en dansk komité til markering af 70-året for oktober '43. Komiteen havde repræsentanter for Mosaik Troessamfund, Institut for Menneskerettigheder, Jødisk Museum, Dansk Institut for Internationale Studier, foruden flere historikere.

Programmet var tilrettelagt af Cecilie Felicia Stokholm Banke, Eva Maria Lassen og Anders Jerichow i et samarbejde med Magnus Harrison, Emilie Bang-Jensen og Mette Kylsø, En række danske og internationale fonde støttede konferencen.

UDGIVELSER

KILDESAMLING OG ANTOLOGI

Af Anders Jerichow
Formand

Humanity in Action udgav i forbindelse med markeringen af 70-året for oktober '43 to bøger i samarbejde med Syddansk Universitetsforlag.

ANTOLOGI: HOLOCAUST OG CIVILSAMFUNDETS REAKTION

Cecilie Felicia Stokholm Banke og Anders Jerichow redigerede antologien "Holocaust og civilsamfundets reaktion" med bidrag fra internationale forskere og skribenter. I bogen har de hver skrevet et essay om, hvad man i forskellige europæiske lande vidste om den nazistiske antisemitisme, og hvordan civilsamfundet reagerede på Holocaust, mens det fandt sted. Antologien blev samtidig udgivet på engelsk af HIA i New York. Den koster 250 DKK og kan købes i boghandlen eller på www.universitypress.dk.

KILDESAMLING: OKTOBER '43

Anders Jerichow redigerede desuden kildesamlingen "Oktober '43. Danske jøders flugt til Sverige eller deportation til Theresienstadt" med det hidtil bredeste kildemateriale om de historiske begivenheder under oktober '43, deres optakt og deres efterspil. Bag researchen stod også Emilie Bang-Jensen. Den koster 250 DKK og kan købes i boghandlen eller på www.universitypress.dk.

SÆRFORESTILLING

DET KONGELIGE TEATER

Af Anders Jerichow
Formand

Som tovholder i den danske komité for markering af 70-året for oktober '43 stod HIA DK også bag en særforestilling på Det Kongelige Teater. Den blev afholdt den 2. oktober 2013 i overværelse af Hendes Majestæt Dronning Margrethe og med indledning af såvel statsminister Helle Thorning Schmidt som tidl. overrabbiner Bent Melchior.

Den ekstraordinære forestilling blev overværet af 1200 teatergæster, heriblandt mange overlevende fra Theresienstadt, tidligere flygtninge fra Sverige og deltagere i den danske frihedskamp. Regering, Folketinget og en række ambassader var også bredt repræsenteret i Gamle Scenes smukke teaterrum, hvor de oplevede en stor forestilling med kunstnere fra Danmark, Tyskland og England. Skuespilleren Karen Lise Mynster reciterede bl.a. den danske frihedskæmper og digter Morten Nielsen samt den tidligere kz-lejrfange Primo Levi. Aftenen bød også på et storslået musikalsk program med værker af Beethoven, van Westhoff, Schulhoff og Schönberg fremført af den britiske violinist Daniel Hope, den tyske baryton Wolfgang Koch, tre generationer af familien Goldschmidt, solister fra Den Kongelige Opera, Det Kongelige Operakor, Hamburger Singakademie og Det Kongelige Kapel. Bag HIA DK's forberedelse af særforestillingen var Per Magid og Anders Jerichow.

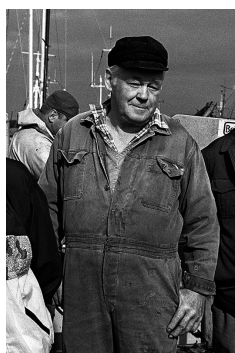
UDSTILLING

RESISTANCE AND RESCUE IN DENMARK

Af Emilie Bang-Jensen
Projektleder

I forbindelse med markeringen af oktober '43 udstillede Humanity in Action Danmark i samarbejde med Politikens Galleri fotoudstillingen "Resistance and Rescue in Denmark" af Judy Ellis Glickman. Udstillingen markerer hændelserne i oktober '43 igennem fotografier taget i eftertiden af de flygtninge, redningsfolk og steder, som var involveret, inklusiv billeder fra Theresienstadt. Udstillingen blev vist på Politikens Galleri ved Rådhuspladsen, og var sponsoreret af det amerikanske HIA kontor. I de tre uger, udstillingen var oppe, blev den udvist stor interesse, og havde mange besøgende.

LÆRERSEMINAR

HOLOCAUST OG DET PERSONLIGE ANSVAR

Af Emilie Bang-Jensen
Projektleder

Det er Humanity in Actions vision, at alle vores projekter skal række længere frem ud i tiden end blot den tid, de tager at afholde. Derfor indeholdt markeringen for oktober '43 et lærerseminar for folkeskole- og gymnasielærere omkring Holocaust og dets undervisning i et civilsamfundsorienteret perspektiv. Seminaret blev afholdt den 30. september i samarbejde med Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS), og der var stor interesse for det - længe inden var det blevet fuldt booket af 53 lærere fra hele Danmark.

Lærerne fik både en personlig beretning fra en flygning fra oktober '43, samt en introduktion til den nyeste forskning og det nyeste undervisningsmateriale om oktober '43, heriblandt HIA DK's eget tværfaglige online undervisningsmateriale. Dagen indeholdt også en bred, international vinkel på Holocaust; Konstanty Gebert, journalist og forfatter fra Polen, fortalte om det polske civilsamfund under Holocaust. Wolf Kaiser, leder af undervisningsafdelingen hos Haus der Wannsee-Konferenz, og Ronald Leopold, direktør for Anne Frank Huset i Amsterdam, fortalte begge om deres undervisningsarbejde med Holocaust. Til sidst præsenterede Anders Jerichow, formand for HIA DK, og Cecilie Stokholm Banke, seniorforsker hos DIIS, HIA DK's to nyeste

bogudgivelser om oktober '43.

Dagen var præget af en engageret og positiv stemning, og der var stor interesse for emnet og for måder at undervise i det på, netop med vægt på personligt ansvar i krisesituationer. Alle deltagerne kom hjem med en udgave af HIA DK's nye kildesamling og antologi, samt en masse inspiration til, hvordan de nu kan bringe viden om Holocaust og oktober '43 videre til deres elever og til andre kollegaer. På den måde nåede markeringen for oktober '43 og dets budskaber ikke kun ud til deltagerne på seminaret, men også ud til landets mange klasselokaler.

UNDERVISNINGSMATERIALE: OKTOBER1943.DK

Af Emilie Bang-Jensen
Projektleder

HIA DK's oktober '43 projekt handlede ikke kun om at markere jødernes flugt til Sverige eller deportation til Theresienstadt - det handlede også om at udbrede kendskabet til Holocaust, diskrimination og folkedrab til den brede befolkning.

Derfor udarbejde HIA DK i forbindelse med oktober '43-markeringen et tværfagligt undervisningsmateriale til gymnasiet og folkeskolen. Undervisningsmateriale ligger online på www.oktober1943.dk og omhandler Holocaust, besættelsestiden og oktober '43. Hjemmesiden er en idébank til, hvordan man inden for mange forskellige skolefag kan arbejde med disse emner, og kan bruges af både lærere og elever. Selve materialet er udarbejdet af gymnasielærere fra hele landet, der frivilligt har bidraget til projektet, og redigeret af HIA's sekretariat i tæt samarbejde med Otto Rühl, lektor i historie og religion ved Helsingør Gymnasium, samt undervisningskonsulent hos DIIS, og Cecilie Bjerre, historiker og forkvinde for Senior Fellow Association.

Materialet indeholder tekster og kilder inden for fag så forskelligartet som musik, historie, biologi, billedkunst, psykologi og samfundsfag. For hvert fag findes der en introduktion til emnet, forslag til tekster eller kilder, man kan arbejde med, og en udvidet literaturliste, hvis man er interesseret i at vide mere. Der findes også en oversigt over mulige tværfaglige emner, man kan beskæftige sig med inden for de temaer, som der ligger på hjemmesiden. Derfor er materialet især henvendt til de tværfaglige AT-forløb, som der undervises i i gymnasiet.

Hjemmesiden blev præsenteret til HIA DK's lærerseminar "Holocaust og det personlige ansvar" den 30. september, hvor det blev modtaget med stor interesse og positiv feedback. Der var allerede én af lærerne og bidragsyderne til materialet, der havde tilrettelagt et AT-forløb om oktober '43 ud fra materialet på hjemmesiden, og forløbet var gået over al forventning. Materialet ligger nu tilgængeligt på EMU's Materialeplatform, så alle folkeskole- og gymnasielærere har nem adgang til det.

OKTOBER '43

TAK FOR STØTTEN

Humanity in Action Danmarks omfattende markeringen af oktober '43 kunne aldrig have været blevet til virkelighed uden følgende fonde: Fondet for Dansk-Svensk Samarbejde, Frimodt-Heineke Fonden, Humanity in Action Inc., IK Consultancy, Jyllands-Postens Fond, Knud Højgaards Fond, Letterstedtska Foreningen, Marcus Choleva, Oak Foundation, Oticon Fonden, Paula og Axel Nissens Legat, Politikens Fond, Sportsgoodsfonden, det Tyske Udenrigsministerium, Tømmerhandler Johannes Fogs Fond, Aage og Johanne Louis-Hansens Fond.

OAK
FOUNDATION

SPORTGOODSFONDEN
Sportsgoodsfonden

Jyllands-Posten

IK CONSULTANCY

Knud Højgaards Fond

AAGE og JOHANNE
LOUIS-HANSENS FOND

Frimodt-Heineke Fonden

Fondet for Dansk-Svensk samarbejde

POLITIKEN

PAULA OG AXEL
NISSENS LEGAT

MARCUS CHOLEVA

HUMANITY IN
ACTION

LETTERSTEDTSKA
FÖRENINGEN

NY HJEMMESIDE

HUMANITYINACTION.DK

I 2013 har HIA DK lanceret sin egen hjemmeside www.humanityinaction.dk. Her vil du kunne finde alt det nyeste information om HIA DK, samt se, hvad vi tidligere har lavet. På hjemmesiden kan du både finde information om HIA DK, om Senior Fellows Association, om Sommerakademiet og ansøgningsproceduren, samt alle de andre arrangementer, som HIA DK afvikler. Derudover er vores Facebookside, www.facebook.com/humanityinactiondenmark, et godt sted at blive informeret om, hvad der sker i HIA DK netop nu.

Ønsker du at være på mailingliste, så skriv til os på denmark@humanityinaction.org, og du vil blandt andet modtage nyhedsbreve og invitationer om vores aktiviteter.

BLIV MEDLEM AF

HUMANITY IN ACTION DANMARK

Humanity in Action Danmark er en medlemsbaseret forening. Som medlem er du med til at støtte de mange projekter, HIA DK foretager sig i løbet af året, i særdeleshed Sommerakademiet. Som medlem bliver du også inviteret med til mange af de arrangementer, som HIA DK afholder, fx foredrag og oplæg ved spændende og vidende personligheder, debatter og filmaftener, konferencer og studieture.

Det koster **225,- kr** årligt at være medlem. Disse sættes ind på:
Reg. nr. 2040 / Konto nr. 8971 786 109

Ved indmeldelse bedes man sende en email til denmark@humanityinaction.org

HUMANITY IN ACTION DANMARK

TAKKER FOR STØTTEN

Danidas Oplysningsbevilling
Ernst og Vibeke Husmans Fond
Fondet for Dansk-Svensk Samarbejde
Forlaget Columbus Fond
Frantz Hoffmans Mindelegat
Frimodt-Heineke Fonden
Hermod Lannungs Fond
Humanity in Action Inc.
IK Consultancy
Jyllands-Postens Fond
Knud Højgaard Fonden

Letterstedtska Föreningen
Lippmans Fond
Marcus Choleva
Oak Foundation
Oticon Fonden
Poula og Axel Nissens Legat
Politiken-fonden
Sportsgoodsfonden
Det Tyske Udenrigsministerium
Tømmerhandler Johannes Fogs Fond
Aage og Johanne Louis-Hansens Fond